

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31.10.1994, sp. zn. 3 Cmo 808/93, ECLI:CZ:VSPH:1994:3.CMO.808.1993.1

Číslo: 20/1998

Právní věta:

Proti tomu, kdo užívá v obchodním rejstříku později zapsané obchodní jméno, zaměnitelné s obchodním jménem žalobce (§ 12 obch. zák.), se může žalobce domáhat odstranění závadného stavu návrhem na uložení povinnosti, aby změnil obchodní jméno.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 31.10.1994

Spisová značka: 3 Cmo 808/93

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Jméno obchodní

Předpisy: 513/1991 Sb. § 12

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobou ze dne 2. 7. 1993 domáhala se žalující společnost s ručením omezeným vydání rozsudku, podle něhož by byla žalovaná společnost s ručením omezeným povinna zdržet se neoprávněného užívání obchodního jména "B. servis, spol. s r. o." a současně odstranit závadný stav, spočívající v užívání razítek a prostředků pro písemný styk likvidací těchto razítek a prostředků s neoprávněně užívaným obchodním jménem. K odůvodnění své žaloby žalobce uvedl, že zápisem obchodního jména žalovaného do obchodního rejstříku a jeho užíváním byla porušena zásada výlučnosti, vyplývající z obchodního zákoníku, neboť jeho obchodní jméno ve spojitosti se sídlem a předmětem činnosti je zaměnitelné s již dříve zapsaným a právem užívaným obchodním jménem žalobce,

Krajský soud v Českých Budějovicích svým rozsudkem z 22. 10. 1993, čj. 13 Cm 1136/9320, zavázal žalovaného zdržet se od právní moci rozsudku užívání obchodního jména "B. servis, spol. s r. o." a odstranit závadný stav spočívající v užívání razítek a prostředků pro písemný styk spojených s tímto neoprávněně užívaným obchodním jménem. Dále uložil žalovanému uhradit žalobci náklady řízení 3690 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku. Soud z výpisu z obchodního rejstříku zjistil, že žalobce byl zapsán dne 20. 11. 1991 pod obchodním jménem "B. SERVICE, stavební spol. s r. o." a žalovaný 31. 7. 1992 s obchodním jménem "B. servis, spol. s r. o.". Žalovaný byl tedy zapsán v obchodním rejstříku o 8 měsíců později. Soud měl dále za to, že žalobce prokázal písemnými doklady, že dochází

k zaměňování obou společností v důsledku stejného jména. Z těchto zjištění soud dospěl k závěru, že obchodní jméno žalovaného je v rozporu s ustanoveními § 9 odst. 2 a § 10 odst. 1 obch. zák. zaměnitelné s obchodním jménem žalobce. Vypuštěním přívlastku "stavební" a psaním slova "servis" v českém přepise nedosáhlo se, podle názoru soudu prvního stupně, u žalovaného dostatečné nezaměnitelnosti jeho obchodního jména s již dříve zapsaným jménem žalobce. Ten se proto právem domáhal ochrany podle ustanovení § 12 obch. zák.

Uvedený rozsudek napadl žalovaný svým odvoláním. Podle jeho názoru soud prvního stupně vycházel z nesprávného posouzení věci a nesprávně aplikoval ustanovení zákona. Skutečnost, že byl zapsán dne 31. 7. 1992 pod svým obchodním jménem do obchodního rejstříku, svědčí o tom, že rejstříkový soud považoval jeho obchodní jméno za nezaměnitelné s jiným, již zapsaným obchodním jménem. Sídlo žalovaného je zcela odlišné od sídla žalobce (původně ke dni zápisu žalovaného bylo i sídlo žalobce v jiné ulici); nyní je sice jeho sídlo ve stejné ulici, ale ve zcela jiném objektu. Skutečnost, že žalobce obdržel několik písemností žalovaného, je způsobena tím, že žalovaný je velkou firmou s mnoha pracovníky. Počet těchto písemností je však k celkovému objemu žalovanému doručované pošty zanedbatelný. Dále odvolatel poukázal na pouze částečnou shodu předmětu podnikání obou účastníků, jakož i na nemožnost organizačně i technicky splnit rozhodnutí soudu prvního stupně. Navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žaloba se zamítá, popřípadě aby rozsudek soudu prvního stupně byl zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Vrchní soud v Praze svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně a žalobu zamítl. Žalobci bylo uloženo žalovanému zaplatit na nákladech řízení 3146 Kč.

Z odůvodnění:

Důkazy provedené soudem prvního stupně dostatečně objasňují skutkový stav věci. Bylo třeba přisvědčit závěru soudu prvního stupně, že obchodní jméno žalovaného je v rozporu s ustanovením § 10 odst. 1 obch. zák. zaměnitelné s obchodním jménem žalobce. Volbou svého obchodního jména (poté, co byl již žalobce zapsán v obchodním rejstříku) a jeho užíváním došlo k porušení subjektivních práv žalobce k obchodnímu jménu a jeho výlučnosti. Oproti závěru soudu prvního stupně však odvolací soud dospěl k závěru, že přesto nelze žalobě vyhovět.

Žalobce ve svém žalobním návrhu na rozhodnutí soudu předně žádal, aby bylo žalovanému uloženo od právní moci rozsudku zdržet se neoprávněného užívání obchodního jména "B. servis spol. s r. o.". Vydání takto formulovaného zákazu však v daném případě nepřichází v úvahu. Žalobce nevzal v úvahu, že ve smyslu ustanovení § 8 obch. zák. je žalovaný nejen oprávněn, ale i povinen své právní úkony činit pod obchodním jménem, jež má zapsáno v obchodním rejstříku.

Odvolací soud má za to, že v případech sporu o ochranu obchodního jména podle ustanovení § 12 obch. zák., dochází-li k narušení práv oprávněného užíváním jeho v obchodním rejstříku zapsaného obchodního jména (k jehož zápisu došlo na základě pravomocného usnesení příslušného rejstříkového soudu, vydaného podle ustanovení § 200a a násl. o. s. ř. i v intencích ustanovení § 200b odst. 1 o. s. ř.), nelze návrhu na zdržení se užívání obchodního jména vyhovět, a to vzhledem k již zmiňovanému ustanovení § 8 obch. zák. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 obch. zák.

Naopak tento nárok je na místě tam, kde obchodní jméno oprávněného je používáno jinou osobou zcela či zčásti neoprávněně (např. je zvoleno k označení provozovny podnikatele), a tato osoba užívané obchodní jméno nemá v této podobě v obchodním rejstříku zapsáno.

Je třeba proto dovodit (pokud se pomine nárok na náhradu škody a úhradu přiměřeného zadostiučinění), že svá práva proti někomu, kdo užívá v rejstříku zapsané obchodní jméno zaměnitelné s obchodním jménem oprávněného, může oprávněný uplatnit jako nárok na odstranění

závadného stavu. Je nepochybné, že stav, kdy zde existují dvě osoby se zaměnitelným obchodním jménem, je stavem závadným pro rozpor s ustanovením § 10 odst. 1 obch. zák.

Tento závadný stav lze odstranit pouze změnou obchodního jména v zápisu v obchodním rejstříku. Rozhodnutím stanovený prostředek k odstranění závadného stavu proto musí směřovat k tomuto cíli. Povinné straně - obchodní společnosti - lze přitom zejména uložit (a to i s ohledem na požadavek vykonatelnosti rozhodnutí), aby změnila své obchodní jméno ve společenské smlouvě a podala návrh na zápis nového obchodního jména u příslušného rejstříkového soudu.

Žalobce však v druhé části svého žalobního návrhu na rozhodnutí žádal, aby žalovaný byl povinen odstranit závadný stav spočívající v užívání razítek a prostředků pro písemný styk, spojených s neoprávněně užívaným obchodním jménem a likvidací těchto razítek a prostředků. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že žalobcem uváděný závadný stav dosud nenastal. Až do eventuálního pravomocného usnesení rejstříkového soudu o změně zápisu obchodního jména je žalovaný oprávněn uveřejnit razítka a prostředky užívat.

Protože žalobce v průběhu řízení svůj žalobní návrh nezměnil, ačkoli byl o možnosti změnit žalobní návrh poučen, nezbylo odvolacímu soudu než ve smyslu ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně změnit a žalobu zamítnout.